वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारीत व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

अ क्र.	तपशील	सविस्तर माहिती
1	पीक/वाणाचे नाव	कापूस : पीए 740
2	प्रसारीत केल्याचे वर्ष	2018
3	प्रसारीत करणारी संस्थाविद्यापीठ/	कापूस संशोधन केंद्र,महेबूब बाग फार्म , वनामकृवि परभणी.
4	जमीन	मध्यम
5	हवामान	कोरडवाहू (60 ते 75 सेंमी पाऊस, दिवसा उष्ण व रात्री थंड हवामान)
6	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	खरीप (जून-जुलै) मान्सूनचा 70 ते 80 मिमी पाऊस पडताच पेरणी करावी. 15 जुलैनंतर पेरणी करु नये.
7	प्रति एकर बियाणे	4 ते 5 किलो
8	पीक व्यवस्थापन	
	1. लागवडीचे/पेरणीचे व्यवस्थापन	**जमिनीची निवड :-** कपाशीच्या लावडीसाठी मध्यम ते भारी कसदार व पाण्याचा योग्य निचरा होणारी जमीन आवश्यक आहे. **पूर्व मशागत :-** शेतातील मागील वर्षाचे पीक निघाल्याबरोबर खोल नांगरणी करुन मोगडणी करावी. तीन ते चार वखराच्या पाळ्या घ्याव्या. शेवटची वखरपाळी पूर्वी 5 टन शेणखत पसरुन टाकावे. **पिकांची फेरपालट :-** कपाशीवर कपाशीचे पीक घेऊ नये. कोरडवाहू लागवडीमध्ये हरभरा व ज्वारी या पिकानंतर कापूस पीक घ्यावे. **पेरणीची वेळ :-** कापसाची लागवड मान्सून 70 ते 80 मि.मी पाऊस पडताच करावी. 15 जूलैनंतर कपाशीची पेरणी करु नये. **पेरणी पध्दत :-** पेरणी टोकण पध्दतीने करावी. ओळीतील अंतर 45 से.मी. व रोपांतील अंतर 22.50 से.मी. ठेवावे. सर्वसाधारणपणे एका फुलीवर दोन बिया टाकाव्यात. **बियाण्याचे प्रमाण :-** प्रती हेक्टर 10 ते 12किली बियाणे लागते. बीज प्रक्रिया :- नत्र स्थिरीकरणासाठी अॅझोटोबॅक्टर व स्फुरद विद्राव्य करणाऱ्या जीवाणुंची बीज प्रक्रिया 25 ग्रॅम प्रती कि.ग्रॅ. बियाणे या प्रमाणात पेरणीपूर्वी करावी.
	2. खत व्यवस्थापन	मराठवाड्यात कोरडवाहू लागवडीमध्ये देशी कापूस पिकास 50:25:25: कि. ग्रॅम / हेक्टर नत्र, स्फुरद व पालाश या प्रमाणात खताची मात्रा घ्यावी. यापैकी 50 टक्के नत्र, संपूर्ण स्फूरद व पालाश पेरणी वेळीच

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अथवा पेरणीपूर्वी घ्यावे. उर्वरित 50 टक्के नत्र 45 दिवसांनी द्यावे.</td></tr>
<tr><td></td><td>3.</td><td>पाणी व्यवस्थापन</td><td>शेवटच्या आंतरमशागतीपूर्वी काळप्याच्या जानोळ्यास दारी अथवा पोते बांधुन उतारास आडव्या सऱ्या पाडाव्यात. त्यामूळे शेवटच्या पावसाचे पाणी जमिनीत जास्त मुरेल व त्याचा फायदा बोंडे पक्व होण्यासाठी होईल. पावसाचा दीर्घ खंड पडल्यास पाण्याच्या एक ते दोन पाळ्या द्याव्यात.</td></tr>
<tr><td></td><td>4.</td><td>कीड व्यवस्थापन</td><td>
<table>
<tr><th>कीड</th><th>कीटकनाशक</th><th>प्रमाण / प्रती 10 लीटर पाणी</th></tr>
<tr><td>मावातुडतुडे व , फुलकिडे</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
फिप्रोनील 5 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
8 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पांढरी माशी</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
पायरीप्रोक्झीफेन 10 ईसी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पिठ्या ढेकूण</td><td colspan="2">व्हर्टिसिलीयम लिकॅनी या बुरशीची 4 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी.</td></tr>
<tr><td>बोंड अळी</td><td>इमामेक्टीन बेंन्झोएट 5 एसजी
स्पिनोसॅड 45 एससी
क्लोरॅनट्रानीलीप्रोल 18.5एससी
फ्ल्युबेन्डामाईड 20 डब्ल्युजी
नोव्हाल्युरॉन 10 ईसी
प्रोफेनोफॉस 50 ईसी
थायोडीकार्ब 75 डब्ल्युपी</td><td>4 ग्रॅम
4 मिली
3 मिली
5 ग्रॅम
20 मिली
30 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td></td><td>5.</td><td>रोग व्यवस्थापन</td><td>दहिया हा रोग कपाशीवर येतो. ऑगस्ट महिन्यात सुरुवातीपासून हा रोग आढळतो. या रोगाचे लक्षण म्हणजे प्रथम झाडाच्या जून्या पानावर खालच्या बाजूस पांढऱ्या रंगाचे पट्टे दिसून येतात.
<table>
<tr><th>रोग</th><th>व्यवस्थापन उपाय</th></tr>
<tr><td>करपा पानावरील ठिपक</td><td>सिडोमोनास फ्लुरोसन्सची बीजप्रक्रिया 10 ग्रॅम/कि.ग्रॅ. या प्रमाणात करावी
पी.एफ..-1 द्रावणाची 0.2 टक्के तीव्रतेची किंवा कॉपर ऑक्सी क्लोराईड 25 ग्रॅम/10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60, व 90 दिवसांनी फवारणी करावी</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

			दहिया — बावीस्टीन 10 ग्रॅम किंवा 80 टक्के गंधक 25 ग्रॅम /10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60 व 90 दिवसांनी फवारणी करावी.
9.	पिकाचा कालावधी		150 ते 160 दिवस
10.	उत्पादकता		16 ते 18 क्वि. प्रति हेक्टर
11.	वाणाची वैशिष्ट्ये/ विशेष गुणधर्म		1.रुईचा अधिक उतारा 2.सरस धाग्याची लांबी व मजबूती 3.बोंडाचा मोठा आकार 4.करपा व दहिया रोगास सहनशील
12.	वाणासंबंधीचे छायाषचत्रे		

पीए 740

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारीत व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

अ क्र.	तपशील		सविस्तर माहिती
1	पीक/वाणाचे नाव		कापूस : पीए 812
2	प्रसारीत केल्याचे वर्ष		2019
3	प्रसारीत करणारी संस्थाविद्यापीठ/		कापूस संशोधन केंद्र,महेबूब बाग फार्म , वनामकृवि परभणी.
4	जमीन		मध्यम
5	हवामान		कोरडवाहू (60 ते 75 सेंमी पाऊस, दिवसा उष्ण व रात्री थंड हवामान)
6	पेरणी/लागवडीचा कालावधी		खरीप (जून-जुलै) मान्सूनचा 70 ते 80 मिमी पाऊस पडताच पेरणी करावी. 15 जुलैनंतर पेरणी करु नये.
7	प्रति एकर बियाणे		4 ते 5 किलो
8	पीक व्यवस्थापन		
	1.	लागवडीचे/पेरणीचे व्यवस्थापन	**जमिनीची निवड :-** कपाशीच्या लावडीसाठी मध्यम ते भारी कसदार व पाण्याचा योग्य निचरा होणारी जमीन आवश्यक आहे. **पूर्व मशागत :-** शेतातील मागील वर्षाचे पीक निघाल्याबरोबर खोल नांगरणी करुन मोगडणी करावी. तीन ते चार वखराच्या पाळ्या घ्याव्या. शेवटची वखरपाळी पूर्वी 5 टन शेणखत पसरुन टाकावे. **पिकांची फेरपालट :-** कपाशीवर कपाशीचे पीक घेऊ नये. कोरडवाहू लागवडीमध्ये हरभरा व ज्वारी या पिकानंतर कापूस पीक घ्यावे. **पेरणीची वेळ :-** कापसाची लागवड मान्सून 70 ते 80 मि.मी पाऊस पडताच करावी. 15 जूलैनंतर कपाशीची पेरणी करु नये. **पेरणी पध्दत :-** पेरणी टोकण पध्दतीने करावी. ओळीतील अंतर 45 से.मी. व रोपांतील अंतर 22.50 से.मी. ठेवावे. सर्वसाधारणपणे एका फुलीवर दोन बिया टाकाव्यात. **बियाण्याचे प्रमाण :-** प्रती हेक्टर 10 ते 12किली बियाणे लागते. बीज प्रक्रिया :- नत्र स्थिरीकरणासाठी ॲझोटोबॅक्टर व स्फुरद विद्राव्य करणाऱ्या जीवाणुंची बीज प्रक्रिया 25 ग्रॅम प्रती कि.ग्रॅ. बियाणे या प्रमाणात पेरणीपूर्वी करावी.
	2.	खत व्यवस्थापन	मराठवाड्यात कोरडवाहू लागवडीमध्ये देशी कापूस पिकास 50:25:25: कि. ग्रॅम / हेक्टर नत्र, स्फुरद व पालाश या प्रमाणात खताची मात्रा घ्यावी. यापैकी 50 टक्के नत्र, संपूर्ण स्फूरद व पालाश पेरणी वेळीच

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अथवा पेरणीपूर्वी घ्यावे. उर्वरित 50 टक्के नत्र 45 दिवसांनी द्यावे.</td></tr>
<tr><td></td><td>3
.</td><td>पाणी
व्यवस्थापन</td><td>शेवटच्या आंतरमशागतीपूर्वी काळप्याच्या जानोळ्यास दारी अथवा पोते बांधुन उतारास आडव्या सऱ्या पाडाव्यात. त्यामूळे शेवटच्या पावसाचे पाणी जमिनीत जास्त मुरेल व त्याचा फायदा बोंडे पक्व होण्यासाठी होईल. पावसाचा दीर्घ खंड पडल्यास पाण्याच्या एक ते दोन पाळ्या द्याव्यात.</td></tr>
<tr><td></td><td>4
.</td><td>कीड व्यवस्थापन</td><td><table>
<tr><td>कीड</td><td>कीटकनाशक</td><td>प्रमाण / प्रती 10 लीटर पाणी</td></tr>
<tr><td>मावातुडतुडे व , फुलकिडे</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
फिप्रोनील 5 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
8 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पांढरी माशी</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
पायरीप्रोक्झीफेन 10 ईसी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पिठ्या ढेकूण</td><td colspan="2">व्हर्टिसिलीयम लिकॅनी या बुरशीची 4 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी.</td></tr>
<tr><td>बोंड अळी</td><td>इमामेक्टीन बेंन्झोएट 5 एसजी
स्पिनोसॅड 45 एससी
क्लोरॅनट्रानीलीप्रोल 18.5एससी
फ्ल्युबेन्डामाईड 20 डब्ल्युजी
नोव्हाल्युरॉन 10 ईसी
प्रोफेनोफॉस 50 ईसी
थायोडीकार्ब 75 डब्ल्युपी</td><td>4 ग्रॅम
4 मिली
3 मिली
5 ग्रॅम
20 मिली
30 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td></td><td>5
.</td><td>रोग व्यवस्थापन</td><td>दहिया हा रोग कपाशीवर येतो. ऑगस्ट महिन्यात सुरुवातीपासून हा रोग आढळतो. या रोगाचे लक्षण म्हणजे प्रथम झाडाच्या जून्या पानावर खालच्या बाजूस पांढऱ्या रंगाचे पट्टे दिसून येतात.<table>
<tr><td>रोग</td><td>व्यवस्थापन उपाय</td></tr>
<tr><td>करपा पानावरील ठिपक</td><td>सिडोमोनास फ्लुरोसन्सची बीजप्रक्रिया 10 ग्रॅम/कि.ग्रॅ. या प्रमाणात करावी
पी.एफ..-1 द्रावणाची 0.2 टक्के तीव्रतेची किंवा कॉपर ऑक्सी क्लोराईड 25 ग्रॅम/10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60, व 90 दिवसांनी फवारणी करावी</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

		दहिया	बावीस्टीन 10 ग्रॅम किंवा 80 टक्के गंधक 25 ग्रॅम /10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60 व 90 दिवसांनी फवारणी करावी.
9.	पिकाचा कालावधी	150 ते 160 दिवस	
10.	उत्पादकता	16 ते 18 क्वि. प्रति हेक्टर	
11.	वाणाची वैशिष्ट्ये/ विशेष गुणधर्म	1.रस शोषण किडीस सहनशील 2.सरस धाग्याची लांबी व मजबूती 3.कोरडवाहू लागवडीस योग्य 4.करपा व दहिया रोगास सहनशील	
12.	वाणासंबंधीचे छायाषचत्रे		

पी ए 812

अ क्र.	तपशील		सविस्तर माहिती
1	पीक/वाणाचे नाव		कापूस : पीए 810
2	प्रसारीत केल्याचे वर्ष		2021
3	प्रसारीत करणारी संस्थाविद्यापीठ/		कापूस संशोधन केंद्र,महेबूब बाग फार्म , वनामकृवि परभणी.
4	जमीन		मध्यम
5	हवामान		कोरडवाहू (60 ते 75 सेंमी पाऊस, दिवसा उष्ण व रात्री थंड हवामान)
6	पेरणी/लागवडीचा कालावधी		खरीप (जून-जुलै) मान्सूनचा 70 ते 80 मिमी पाऊस पडताच पेरणी करावी. 15 जुलैनंतर पेरणी करु नये.
7	प्रति एकर बियाणे		4 ते 5 किलो
8	पीक व्यवस्थापन		
	1.	लागवडीचे/पेरणीचे व्यवस्थापन	**जमिनीची निवड :-** कपाशीच्या लावडीसाठी मध्यम ते भारी कसदार व पाण्याचा योग्य निचरा होणारी जमीन आवश्यक आहे. **पूर्व मशागत :-** शेतातील मागील वर्षाचे पीक निघाल्याबरोबर खोल नांगरणी करुन मोगडणी करावी. तीन ते चार वखराच्या पाळ्या घ्याव्या. शेवटची वखरपाळी पूर्वी 5 टन शेणखत पसरुन टाकावे. **पिकांची फेरपालट :-** कपाशीवर कपाशीचे पीक घेऊ नये. कोरडवाहू लागवडीमध्ये हरभरा व ज्वारी या पिकानंतर कापूस पीक घ्यावे. **पेरणीची वेळ :-** कापसाची लागवड मान्सून 70 ते 80 मि.मी पाऊस पडताच करावी. 15 जूलैनंतर कपाशीची पेरणी करु नये. **पेरणी पध्दत :-** पेरणी टोकण पध्दतीने करावी. ओळीतील अंतर 45 से.मी. व रोपांतील अंतर 22.50 से.मी. ठेवावे. सर्वसाधारणपणे एका फुलीवर दोन बिया टाकाव्यात. **बियाण्याचे प्रमाण :-** प्रती हेक्टर 10 ते 12किली बियाणे लागते. बीज प्रक्रिया :- नत्र स्थिरीकरणासाठी ॲझोटोबॅक्टर व स्फुरद विद्राव्य करणाऱ्या जीवाणुंची बीज प्रक्रिया 25 ग्रॅम प्रती कि.ग्रॅ. बियाणे या प्रमाणात पेरणीपूर्वी करावी.
	2.	खत व्यवस्थापन	मराठवाड्यात कोरडवाहू लागवडीमध्ये देशी कापूस पिकास 50:25:25: कि. ग्रॅम / हेक्टर नत्र, स्फुरद व पालाश या प्रमाणात खताची मात्रा घ्यावी. यापैकी 50 टक्के नत्र, संपूर्ण स्फूरद व पालाश पेरणी वेळीच

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अथवा पेरणीपूर्वी घ्यावे. उर्वरित 50 टक्के नत्र 45 दिवसांनी द्यावे.</td></tr>
<tr><td></td><td>3.</td><td>पाणी व्यवस्थापन</td><td>शेवटच्या आंतरमशागतीपूर्वी काळप्याच्या जानोळ्यास दारी अथवा पोते बांधुन उतारास आडव्या सऱ्या पाडाव्यात. त्यामूळे शेवटच्या पावसाचे पाणी जमिनीत जास्त मुरेल व त्याचा फायदा बोंडे पक्व होण्यासाठी होईल. पावसाचा दीर्घ खंड पडल्यास पाण्याच्या एक ते दोन पाळ्या द्याव्यात.</td></tr>
<tr><td></td><td>4.</td><td>कीड व्यवस्थापन</td><td>
<table>
<tr><td>कीड</td><td>कीटकनाशक</td><td>प्रमाण / प्रती 10 लीटर पाणी</td></tr>
<tr><td>मावातुडतुडे व , फुलकिडे</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
फिप्रोनील 5 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
8 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पांढरी माशी</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
पायरीप्रोक्झीफेन 10 ईसी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पिठ्या ढेकूण</td><td colspan="2">व्हर्टिसिलीयम लिकॅनी या बुरशीची 4 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी.</td></tr>
<tr><td>बोंड अळी</td><td>इमामेक्टीन बेंन्झोएट 5 एसजी
स्पिनोसॅड 45 एससी
क्लोरॅनट्रानीलीप्रोल 18.5एससी
फ्ल्युबेन्डामाईड 20 डब्ल्युजी
नोव्हाल्युरॉन 10 ईसी
प्रोफेनोफॉस 50 ईसी
थायोडीकार्ब 75 डब्ल्युपी</td><td>4 ग्रॅम
4 मिली
3 मिली
5 ग्रॅम
20 मिली
30 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td></td><td>5.</td><td>रोग व्यवस्थापन</td><td>दहिया हा रोग कपाशीवर येतो. ऑगस्ट महिन्यात सुरुवातीपासून हा रोग आढळतो. या रोगाचे लक्षण म्हणजे प्रथम झाडाच्या जून्या पानावर खालच्या बाजूस पांढऱ्या रंगाचे पट्टे दिसून येतात.
<table>
<tr><td>रोग</td><td>व्यवस्थापन उपाय</td></tr>
<tr><td>करपा पानावरील ठिपक</td><td>सिडोमोनास फ्लुरोसन्सची बीजप्रक्रिया 10 ग्रॅम/कि.ग्रॅ. या प्रमाणात करावी
पी.एफ..-1 द्रावणाची 0.2 टक्के तीव्रतेची किंवा कॉपर ऑक्सी क्लोराईड 25 ग्रॅम/10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60, व 90 दिवसांनी फवारणी करावी</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

		<table><tr><td>दहिया</td><td>बावीस्टीन 10 ग्रॅम किंवा 80 टक्के गंधक 25 ग्रॅम /10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60 व 90 दिवसांनी फवारणी करावी.</td></tr></table>
9.	पिकाचा कालावधी	150 ते 160 दिवस
10.	उत्पादकता	15 ते 17 क्वि. प्रति हेक्टर
11.	वाणाची वैशिष्ट्ये/ विशेष गुणधर्म	1.रस शोषण करणाऱ्या किडीस सहनशील 2.सरस धाग्याची लांबी व मजबूती 3.बोंडाचा मोठा आकार 4.करपा व दहिया रोगास सहनशील

12.	वाणासंबंधीचे छायाषचत्रे पी ए 810

अ क्र.	तपशील		सविस्तर माहिती
1	पीक/वाणाचे नाव		कापूस : पीए 837
2	प्रसारीत केल्याचे वर्ष		2022
3	प्रसारीत करणारी संस्थाविद्यापीठ/		कापूस संशोधन केंद्र,महेबूब बाग फार्म , वनामकृवि परभणी.
4	जमीन		मध्यम
5	हवामान		कोरडवाहू (60 ते 75 सेंमी पाऊस, दिवसा उष्ण व रात्री थंड हवामान)
6	पेरणी/लागवडीचा कालावधी		खरीप (जून-जुलै) मान्सूनचा 70 ते 80 मिमी पाऊस पडताच पेरणी करावी. 15 जुलैनंतर पेरणी करु नये.
7	प्रति एकर बियाणे		4 ते 5 किलो
8	पीक व्यवस्थापन		
	1.	लागवडीचे/पेरणीचे व्यवस्थापन	**जमिनीची निवड :-** कपाशीच्या लावडीसाठी मध्यम ते भारी कसदार व पाण्याचा योग्य निचरा होणारी जमीन आवश्यक आहे. **पूर्व मशागत :-** शेतातील मागील वर्षाचे पीक निघाल्याबरोबर खोल नांगरणी करुन मोगडणी करावी. तीन ते चार वखराच्या पाळ्या घ्याव्या. शेवटची वखरपाळी पूर्वी 5 टन शेणखत पसरुन टाकावे. **पिकांची फेरपालट :-** कपाशीवर कपाशीचे पीक घेऊ नये. कोरडवाहू लागवडीमध्ये हरभरा व ज्वारी या पिकानंतर कापूस पीक घ्यावे. **पेरणीची वेळ :-** कापसाची लागवड मान्सून 70 ते 80 मि.मी पाऊस पडताच करावी. 15 जूलैनंतर कपाशीची पेरणी करु नये. **पेरणी पध्दत :-** पेरणी टोकण पध्दतीने करावी. ओळीतील अंतर 45 से.मी. व रोपांतील अंतर 22.50 से.मी. ठेवावे. सर्वसाधारणपणे एका फुलीवर दोन बिया टाकाव्यात. **बियाण्याचे प्रमाण :-** प्रती हेक्टर 10 ते 12किली बियाणे लागते. बीज प्रक्रिया :- नत्र स्थिरीकरणासाठी ॲझोटोबॅक्टर व स्फुरद विद्राव्य करणाऱ्या जीवाणुंची बीज प्रक्रिया 25 ग्रॅम प्रती कि.ग्रॅ. बियाणे या प्रमाणात पेरणीपूर्वी करावी.
	2.	खत व्यवस्थापन	मराठवाड्यात कोरडवाहू लागवडीमध्ये देशी कापूस पिकास 50:25:25: कि. ग्रॅम / हेक्टर नत्र, स्फुरद व पालाश या प्रमाणात खताची मात्रा घ्यावी. यापैकी 50 टक्के नत्र, संपूर्ण स्फूरद व पालाश पेरणी वेळीच

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अथवा पेरणीपूर्वी घ्यावे. उर्वरित 50 टक्के नत्र 45 दिवसांनी द्यावे.</td></tr>
<tr><td></td><td>3.</td><td>पाणी व्यवस्थापन</td><td>शेवटच्या आंतरमशागतीपूर्वी काळप्याच्या जानोळ्यास दारी अथवा पोते बांधुन उतारास आडव्या सऱ्या पाडाव्यात. त्यामूळे शेवटच्या पावसाचे पाणी जमिनीत जास्त मुरेल व त्याचा फायदा बोंडे पक्व होण्यासाठी होईल. पावसाचा दीर्घ खंड पडल्यास पाण्याच्या एक ते दोन पाळ्या द्याव्यात.</td></tr>
<tr><td></td><td>4.</td><td>कीड व्यवस्थापन</td><td>
<table>
<tr><th>कीड</th><th>कीटकनाशक</th><th>प्रमाण / प्रती 10 लीटर पाणी</th></tr>
<tr><td>मावातुडतुडे व , फुलकिडे</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
फिप्रोनील 5 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
8 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पांढरी माशी</td><td>फ्लोनीकॅमीड 50 डब्ल्युजी
पायरीप्रोक्झीफेन 10 ईसी
डायफेन्थुरॉन 50 डब्ल्यूपी
ब्रुप्रोफेझीन 25 एससी
ॲसिफेट 75 एसपी</td><td>2 ग्रॅम
20 मिली
12 ग्रॅम
10 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
<tr><td>पिठ्या ढेकूण</td><td colspan="2">व्हर्टिसिलीयम लिकॅनी या बुरशीची 4 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी.</td></tr>
<tr><td>बोंड अळी</td><td>इमामेक्टीन बेन्झोएट 5 एसजी
स्पिनोसॅड 45 एससी
क्लोरॅनट्रानीलीप्रोल 18.5एससी
फ्ल्युबेन्डामाईड 20 डब्ल्युजी
नोव्हाल्युरॉन 10 ईसी
प्रोफेनोफॉस 50 ईसी
थायोडीकार्ब 75 डब्ल्युपी</td><td>4 ग्रॅम
4 मिली
3 मिली
5 ग्रॅम
20 मिली
30 मिली
20 ग्रॅम</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td></td><td>5.</td><td>रोग व्यवस्थापन</td><td>दहिया हा रोग कपाशीवर येतो. ऑगस्ट महिन्यात सुरुवातीपासून हा रोग आढळतो. या रोगाचे लक्षण म्हणजे प्रथम झाडाच्या जून्या पानावर खालच्या बाजूस पांढऱ्या रंगाचे पट्टे दिसून येतात.
<table>
<tr><th>रोग</th><th>व्यवस्थापन उपाय</th></tr>
<tr><td>करपा पानावरील ठिपक</td><td>सिडोमोनास फ्लुरोसन्सची बीजप्रक्रिया 10 ग्रॅम/कि.ग्रॅ. या प्रमाणात करावी
पी.एफ..-1 द्रावणाची 0.2 टक्के तीव्रतेची किंवा कॉपर ऑक्सी क्लोराईड 25 ग्रॅम/10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60, व 90 दिवसांनी फवारणी करावी</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

		दहिया — बावीस्टीन 10 ग्रॅम किंवा 80 टक्के गंधक 25 ग्रॅम /10 लीटर पाणी या प्रमाणात 30,60 व 90 दिवसांनी फवारणी करावी.
9	पिकाचा कालावधी	150 ते 160 दिवस
10	उत्पादकता	15 ते 16 क्वि. प्रति हेक्टर
11	वाणाची वैशिष्ट्ये/ विशेष गुणधर्म	1.रस शोषण करणाऱ्या किडीस सहनशील 2.सरस धाग्याची लांबी व मजबूती 3.बोंडाचा मोठा आकार 4.करपा व दहिया रोगास सहनशील
12	वाणासंबंधीचे छायाषचत्रे पी ए 837	